

Del colle. en -ĒRUM: 1) *Avellanet*: Confl., en te. Els Masos, avui Mas Avellanet (mapa 1: 100.000): *Avellanetum* a. 864, *villare Avelaneto* 865 (Alart, *BuSagPyrOr.* xx, 81, 349); id. en dates posteriors (Ss. xi-xv, Ponsich, *Top.* 110). Un altre: 2) St. Joan d'*Avellanet*, capella exsecrada a 0h30 de Bagà, camí de Gisclareny (C. A. Torras, *Berg.* 94): «locus de *Avellaneto*» 1393 1394, i *El Vilar d'Avellanet* 1427, 1621, 1625, 1697 (Serra V., *Pinós i Mtp.* III, 196). 3) llog. te. Vall de Castellbç (SdUrg.) (xxxvii, 181.2, a SdUrg.: *l'Avellanet?*). En pl. *Avellanets* Bretui (xxxvii, 109.20); i antigament en el Vallès: *Avelanedos* a. 1045, te. Palautordera (*Cart.* St. Cugat II, 243). Ponsich cita el diminutiu *Avellanedell* a Prats de Molló (*Top.* 83).

Altres deriv. *Cova l'Avellaneda* a Catadau (xxx, 171.20). *Avellanedes* pall. [pronunciat *bɛl-*] a Rubió (xxxvii, 32.8). *L'Avellanà(r)* 3: a Figuerola Cp., P. Benifassà i Vistabella (xlvi, 12.45; xxvii, 130.1; xxix, 77.11). *Còrrec de l'Avellaner* a Estoer i Villerac (xxvi, 160.4); *Rasa de l'Avellaner* a Navès (xxxviii, 188.25). *Font dels Avellaners* a Ares del M. (xxviii, 79.25), i a Aneto (xix, 51.10).

L'Avellanosa, sengles a Fontpedrosa (xxiii, 136.3, 137.14), Estavar (xxiii, 41.6), Palmerola (xxxviii, 133.26), Castellar de n'Hug (CATorras, *Berg.* 138), Aós, Asnurri i Ars (xxxvii, 162.18, 168.5). *Les Avellanoses* (any 1199, *Cart.* de Poblet, 81, 95). *L'Avellaneros* pda. d'Estoer (xxvi, 164.12).

Avellanos, en el Flamicell, explicat com a forma del pallarès pre-català, *DECat* I, 508b44-51.

Nombrosos els plurals en forma normal catalana. *Avellans*, Cf., que Ponsich, *Top.* 112, posa com *Els Avellans* en te. de Mosset, i el mapa 1: 100.000 situa un *Baillans* en el te. de Conat; CATorras, *Pir. Cat.* III, 202; *Evallans* 1356 i 1395 (Alart, *BuSagPyrOr.* x, 84; *Docs. Gé. Hist.* 27); *Vallans* 1359 (*CoDoACA* XII, 116). Homònims: *Pla dels Avellans* als Angles (xxvi, 64.22); *Plançó dels ~* pall. entre Farrera i Civís, 1518 (*Spill Cbd.*, f° 51r^o) (lleg. *Plançó?* PLAN(TA)TIONE). *Serrat dels Avellans* te. Aidí (xxxvii, 61.6).

¹ Com si fos lloc diferent, de nom repetit; però potser entenen només que tot fos el mateix, estès en part als dos termes adjacents. Sant Quintí és uns 10 k. ENE. de l'altre lloc. Com que fins aquest sector del Penedès arriba la pron. de *-yl-* com *-i-*, això ja lliga amb un ètimon *-LIANUM*.

Avellànega, priorat (Llavorsí), V. *Vellànega*

AVENA

Per a l'ús antic d'aquest nom de cereal, en català, veg. *DECat* I, 509. I en Toponímia: *Morro (de) l'Avèna (avèna)* a Benifallim (xxxv, 72.20).

DERIVATS colle.: Plans de l'*Avenar* (*abená*), Tírig (xxviii, 97.9); *Avenars*, partida de Godella (NPrimit. GSerrano, monogr. *Godella*, p. 7); *l'Avenaret* a Cervera Mae. (xxviii, 119.2, 121.7, 123.21). També a Ribagorça, i en documentació ben antiga: «illa *Avenale*»

prop de Güel (Isàvena) a. 996 (Abadal, *Pall. i Rbg.*, núm. 316); com és sabut, en el nostre extrem NO., i en gascó pirinenc, els colle. i noms de plantes en *-ALE* eren femenins (*era Cassenyau*, *PVArGc* part lexicomòrfica).

AVENC, l'

A l'article del *DECat* (I, 509-10), ja en dono cites toponímiques, que fàcilment podem suplementar (no pas completar, ni cal). *L'Avenc*: gran i antic mas dalt dels cingles de Taverteret (Collsacabra), arran de l'espadat (que és potser allò que s'entengué amb el nom d'aquest mas), a 0h50 tirant a Rupit: oït *l'abèñ* (allí mateix, 1928); seria un vell «alou», com endevinem per la documentació antiga d'un seu senyor: *P. de Avencbo* a. 1242 (CCandi, *Mi. Hi. Cat.* II, 413).

L'Avenc a St. Jordi Mae., pda. a la rocosa serra que separa aigües dels r. Cervol i Barbiguera, oït *l'abèñ* (xxviii, 55.6); id. id. a Atzeneta Mae. (xxix, 21.24); també en el Migjorn: *L'Avenc*, pda. de Simat (GGRV Val. II, 170). En el *DECat*, dono cites de la var. *alvenc*, amb intrusió del «prefix arabitzant», però no degué ser això sols valencià ni degut només a aquell factor (cf. *alb, alba...*), car també hi ha l'*Esquerd d'Avenc*, alt Berguedà, nom d'un dels còrrecs encinglerats, i quasi espadats, que enronden Vallcebre, com un gran circ: nom que ja llegim igual en un doc. de 1541 (Serra V., *Pinós i Mtp.* III, 123).

L'Avencó. Explico en *DECat* I, 509a52: «d'ací el nom de la Riera de l'*Avencó*» (Montseny occid.); «in ipso guadello vel in ipso *Avanchó*» doc. de 990; 907: «in com. Ausona, in Sevedano, in serra de *Avancones*; 919 i 941: *Avancone*; 948: *Avencone* (*Dipl. Cat. Vic.* §§ 38, 85, 197, 247).

Hi ha allí engolidors, i podem admetre que es tracta d'un RIVUS [o sorot. SROUMA] ABINKÓN, en genitiu plural, 'riera dels avencs o engolidors', amb la terminació del genitiu plural indoeur. comú -ÓN. No sempre s'ha usat amb article, ni és solament nom de la riera, sinó també del veïnat, pertanyent al te. d'Aiguafreda, allà on la riera aqueixa desaignua al riu Congost: *bāñkó* o (menys usat) *barri dā bāñkó* a Centelles (1920); *l'abāñkó* allí mateix (1923). Sobre la seva exploració hidrogràfica i espeleològica, veg. els estudis del nostre inoblidable, massa silenciats, savi nacionalista, Mn. Norbert Font i Sagué: «La Riera de *Bancó*» *BCEC* 1904, 113; «Excursió a *la Bancó*, les Barbotés y cingles de Bertí» (conferència donada 1898, i p. p. *BCEC* 1910, 131); veg. també *DECat*, s. v. *Jana* i *mascara*.

⁵⁰ *S'Avencar* (pron. *sāvəñká*), espècie de barriada de cases escampades en el repeu O. del Puig d'Inca (xL, 511b49). Qui sap si important per a l'enigma etimològic d'*Inca*. Però vegeu el sentit d'aquell derivat en *DECat* I, 511b48.

AVENDANYO, te. de Morella. Només tinc a mà el nom de la *Caseta de mendáño* dins la dena de Morella-Ciutat (xxvii, 180.2); sé que hi ha allí entorn, o la mateixa comarca (potser nota extraviada), la forma *Avendanya* i *Mendanya*. També un *Abendaña* arag. o cast.